

■ ■ ■ månadens epiztel

Epizteln redogör den här gången för ett fynd av *Mycoplasma bovis* i mjölk, en falskt positiv reaktion

för *Brucella melitensis* och en varning för illegal handel med utrotningshotade djur. Texten är ett samarbete mellan Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

MYCOPLASMA BOVIS HOS NÖTKREATUR

Under senare delen av 2011 detekterades, troligen för första gången i Sverige, *Mycoplasma bovis* i mjölk i samband med mastit i en mjölkkobesättning. Dessutom återfanns under denna period samma bakterie i näsprov tagna i samband med lunginflammation hos kalv i några kalvköpande besättningar. Fynd av den senare typen gjordes senast på 1980-talet. De nu aktuella besättningarna ligger i sydvästra delen av landet.

Under 2011 konstaterades cirka 70 danska mjölkbesättningar, främst på Jylland, vara infekterade med *M bovis* varav ett ansevärt antal besättningar fick allvarliga sjukdomsproblem, bland annat mastit och ledinfektioner hos kor. Utredning av bidragande sjukdomsorsaker pågår både i Danmark och i Sverige.

M bovis är en bakterie som saknar cellvägg och tillhör klassen *Mollicutes*. Mastit orsakad av *M bovis* är en mycket smittsam sjukdom som kan orsaka stora besättningsproblem. Från andra länder rapporteras att inköp av infekterade djur är den viktigaste inkörsporten till besättningen. I vissa fall har besättningen haft tidigare utbrott av luftvägssjukdom och/eller ledinflammation hos kor och/eller kalvar. Flera djurgrupper, t ex kalvar, kan vara symtomlösa smittbärare. Infektionen är inte anmälningspliktig och anses inte vara en zoonos.

MISSTANKE OM BRUCELLA MELITENSIS I FÅRBESÄTTNING

Brucella melitensis har aldrig diagnostiserats i Sverige och vi är sedan 1995 officiellt friförklarade från sjukdomen. Drygt 7 000 får provtas årligen inom ett övervakningsprogram.

I december 2011 reagerade tre av tio prover tagna inom övervakningsprogrammet från en fårbesättning i Skåne län som starkt positiva. En utredning inleddes där det noterades att inga kliniska symtom tydande på *B melitensis*-infektion fanns i besättningen. Den bestod av totalt 20 djur, men det noterades att det under 2011 fötts färre lamm än normalt i besättningen. En bagge hade inköpts under 2010 men inga andra möjliga smittvägar identifierades. Besättningen spärrades och beslut om ytterligare provtagningar togs.

Vid serologisk provtagning av besättningens alla djur tre veckor efter den första provtagningen utföll totalt fem prover positivt: två av de djur som tidigare varit positiva och tre andra. Fyra veckor senare provtogs samtliga djur igen och alla prover var då negativa avseende *B melitensis*. Mot bakgrund av provresultaten, avsaknaden av symtom och epidemiologiska kopplingar till möjliga smittkällor avskrevs misstanken och spärren hävdes.

Den vanligaste orsaken till falskt positiva reaktioner i serologiska tester för *B melitensis*

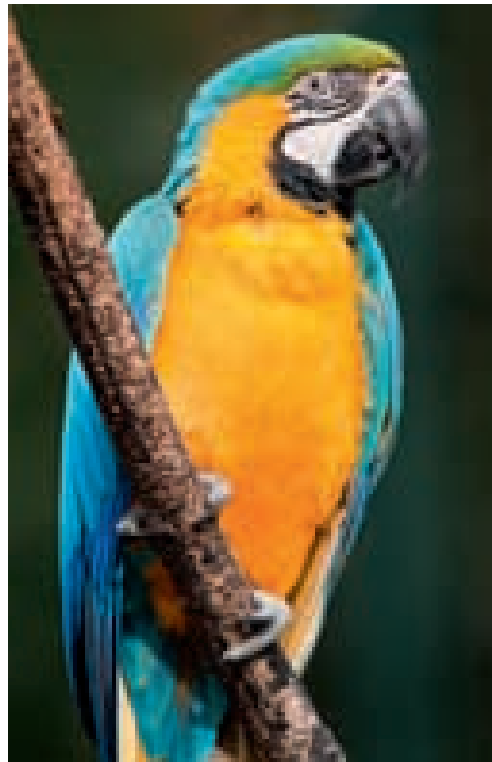
■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

är infektion med *Yersinia enterocolitica* serotyp O9. Träckprovtagning med avseende på detta agens utfördes och flera prover var positiva för *Yersinia enterocolitica*. Serotypning är dock ännu i skrivande stund inte klar.

HANDEL MED DJUR OCH VÄXTER – EN LÖNSAM AFFÄR

Den illegala handeln med utrotningshotade växter och djur omsätter varje år många miljarder dollar. 1973 kom ett antal länder överens om att handel inte får vara orsaken till att vilda djur och växter utrotas. Överenskommelsen heter CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of wild flora and fauna) och kallas även för Washington-konven-

Papegojor tillhör de djurslag som det bedrivs illegal handel med. Veterinärer kan kontakta CITES-gruppen på Jordbruksverket vid misstanke om olagligt införda djur.

tionen. 175 länder, bland annat Sverige, har skrivit under konventionen som listar ca 5 000 hotade djurarter och ca 28 000 hotade växtarter.

Miljontals levande djur och växter importeras årligen till EU, bland annat papegojor från Sydamerika och kameleonter från Afrika. Några djurslag som det bedrivs illegal handel med för att de ska bli sällskapsdjur är olika arter av papegoja och reptiler såsom sköldpaddor. En efterfrågad art är t ex grekisk landsköldpadda, *Testudo hermanni*, som på EUs bilagor är listad som A och i övriga världen på CITES bilaga II.

Djuren och växterna transporteras ofta långa sträckor mellan olika länder för att så småningom hamna hos den tilltänkta kunden. Kräldjur är lättsmugglade eftersom de är små (i alla fall som ungar), tåliga och växelvarma, vilket innebär att de klarar sig länge utan mat och vatten. Smuggelteknikerna varierar och bland annat har levande reptiler smugglats i hemliga fack i bagage, i örngott, i tomma videoband, i kläder såsom strumpor och i dubbla golv i lastbilar osv. Ett annat sätt att dölja smuglingen är att man döper om skyddade arter till namn på icke skyddade arter. Detta används vanligen när det handlar om arter med en förvirrande taxonomi. Kanske det vanligaste sättet att bedriva illegal handel är att deklarerar individen som fångenskapsuppfödd istället för viltfångad.

Ytterligare ett problem med viltfångade exotiska arter är att de ofta bär på, för EU eller Sverige, nya sjukdomar som genom den illegala handeln introduceras.

Mer information kan läsas på Jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se under rubriken Djur och Hotade arter, CITES samt www.cites.org.

Veterinärer är välkomna att kontakta CITES-gruppen på enheten för sällskapsdjur på Jordbruksverket via sallskapsdjur@jordbruksverket.se. ■

noterat

Schäferrasen delas

I ett informationsblad från Svenska Kennelklubben (SKK) i november förra året meddelades att hundrasen schäfer från den 1 januari 2012 delas i två separata rasvarianter. Grundrasen döps om till

tysk schäferhund och rasvarianterna kallas tysk schäferhund, normalhårig respektive tysk schäferhund, långhårig.

Vid årsskiftet gjorde SKK en datakörning som innebär att samtliga schäfrar som finns i SKKs register och är födda år 2000 eller senare påfördes hårlagsbeteckningen N (normalhårig). För schäfrar som är långhåriga kommer hårlagsklassificering sedan att göras antingen vid av Svenska Brukshundklubben/Svenska Schäferhund-

klubben särskilt anordnade hårlagsklassificeringstillfällen, eller vid första utställningstillfället i officiell klass vid officiell utställning. Schäfrar som klassificeras som långhåriga kommer då att få hårlagsbeteckningen L (långhårig).

Delningen innebär att tysk schäferhund, långhårig på utställningar tävlar som egen ras. För uppfödare av schäfer gäller att parning mellan hårlagen inte är tillåten. ■